

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№5

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Elektron nashr. 1213 sahifa.

E'lon qilishga 2025-yil 1-mayda ruxsat etildi.

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'o'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukhonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Luis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayeich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

MUNDARIJA

“Zavur kollektor suvlarining kimyoviy tarkibi tahlili va ularni tozalash zarurati (Qoraqalpog‘iston Respublikasi misolida)”.....	20
Kungiratbay Sharipov, Ma‘ruf Nurmanov	
Forming demand and stimulating sales in Uzbekistan.....	26
Musayeva Shoirazimovna	
Членство в ВТО как драйвер развития: взгляд Узбекистана через призму опыта Вьетнама и Казахстана.....	30
Ж.Я.Нуриллаев	
Mamlakatimizda tizimli ahamiyatga molik banklarni aniqlash tartibi va ularning bank tizimi moliyaviy barqarorligiga ta'siri tahlili.....	37
Xolmamatov Farhodjon Kubaevich	
O'zbekiston respublikasida aholi bandligini ta'minlashdagi dolzarb masalalar	44
Ibragimov Elmurod Gulboynor o'g'li	
O'zbekiston respublikasida elektr energiyasi ta'minoti hajmini yalpi ichki mahsulot hajmiga ta'sirini ekonometrik tahlil qilish	48
Fayziyev Rabim Alikulovich	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida tijorat banklarining xizmat turlarini takomillashtirish amaliyoti	60
Umurzoqova Adiba Ochilovna	
Qishloq xo'jaligi kooperativi boshqaruv tizimida buxgalteriya hisobini tashkil qilishning o'ziga xos xususiyatlari	67
Abduraxmanov Ramazon Abdullayevich	
O'zbekistonda qishloq xo'jaligi mahsulotlari umumiy hajmini prognozlashda ekonometrik modellar (yillik)	72
Qodirov Farxod Amirovich, Bo'riyeva Qundiz Muratbaevna	
Oziq-ovqat mahsulotlari xavfsizligi tizimini takomillashtirishning nazariy va amaliy jihatlari.....	77
Mahamatova Maftuna	
Xufiyona va yashirin iqtisodiyotning amaliy tahlili o'zbekiston miqyosida.....	83
Koshanov Abdimurat Azat uli	
Soliq tizimini barqarorligini belgilovchi omillar tahlili.....	87
Nurillayev Jasurbek Davronbekovich	
Mahalliy budjetlar daromad manbalarini mustahkamlash omillari.....	92
Soatova Nodira Boboxanovna	
Bank infratuzilmasining raqamli transformatsiyasi va resurslar bazasi shakllanishi: nazariy asoslar va texnologik yondashuvlar.....	97
Raxmatov Azizjon Jaloliddinovich, Jumayev Muzaffar Mahmud o'g'li	
Ichki auditning transformatsion potentsiali: tahliliy amallarni takomillashtirish orqali samaradorlikni oshirish.....	102
Misirov Akbarali Pardaboyevich, Ismoilov Asadbek Abdusamat o'g'li	
Xorijiy mamlakatlarda yashil moliyalashtirishni rivojlantirish yo'llari.....	110
Qorriyeva Shahnoza Safarbayevna	
Yashil moliya – iqtisodiy rivojlanish mexanizmi sifatida	117
Nodir Xidirov G'iyosaliyevich	
Xo'jalik yurituvchi subyektlarning likvidliligi va moliyaviy barqarorligini ta'minlashning xorij tajribasi va uning amaliy ahamiyati	122
Bauyetdinov M.J.	
Теоретические подходы к определениям агрессии социально - экономической и политической стабильности государства как фактор повышения рекреационных потребностей	128
Алимова Райхона Баходировна	
Innovatsion ta'lim texnologiyalari asosida talabalarning metodik tayyorgarligini shakllantirish.....	139
Komilov Umidjon Normurod o'g'li, Tulyaganova Gulnoza Olimjon qizi	

Kichik biznes subyektlarini moliyalashtirish manbalari	143
Nematulloyev Suxrob Sobirovich	
Bir qatlamli elastik asosda joylashgan to'sinning seysmik kuchlar ta'siridagi tebranishining V.Z. Vlasov usuli asosida analitik tadqiqi	148
Kamola Xaydarova	
"Sibir daryolarining burilishi" loyihasining tarixiy va retrospektiv tahlili	153
Mahmudov Nosir Mahmudovich	
Sarguzasht turizmini rivojlanishi va sarguzasht turlarda turistlarning xavfsizligini ta'minlashda instruktor-gidlarning roli	159
Tilovmurodov Dostonbek Furqat o'g'li	
Scientific-theoretical foundations of the use of ict in ensuring management efficiency and security in enterprises	165
Khalilov Bekzod Akhmatovich	
Tijorat banklarida kredit riskini boshqarish mexanizmlarini takomillashtirish yo'nalishlari.....	171
Mirtursunova Dinara Anvarovna	
O'zbekiston respublikasi tijorat banklarida masofaviy bank xizmatlarini joriy etishni takomillashtirish yo'llari.....	175
Tangriyev Izzat Raxmatullayevich	
Qashqadaryo viloyatida eko va etno turizmni rivojlantirishning istiqbollari va iqtisodiy samaradorligi.....	181
Erkayeva Barno, Xushvaqto'v Ramziddin	
O'zbekiston bank tizimida raqamli valyutalar va yashil investitsiyalar integratsiyasini takomillashtirish	186
Nodirov Azizxon Asrorovich	
Global energiya noaniqligining o'zgaruvchanligi ekonomertik modellari	192
Bexzod Qo'ziboev	
Экоцифра: цифровизация МСП для зеленого устойчивого роста	197
С.С. Убаева	
Qishloq xo'jaligini barqaror rivojlantirish va ekologik toza hududni yo'lga qo'yishning ahamiyati	201
Ergashov Ulug'bek Zoxidjonovich	
Statistika fanining shakllanish bosqichlari va rivojlanish tendensiyalari	206
Nabixodjaev Abbas Abdupattahovich, Umarova Mukaddas Abbasovna	
Hududlarning atmosferaga chiqaradigan zararli chiqindilar miqdorini sanoat mahsulotiga nisbati bo'yicha tahlili	210
Baqoyev Husan Nuriddinovich	
Qayta tiklanadigan vodorod narxlari strategiyasini o'rganish: xarajat noaniqliklarini bartaraf etish	216
Nuraliyeva Komila Sanakulovna	
Qishloq xo'jaligini "yashil" iqtisodiyot asosida rivojlantirishga o'tishning zarurligi va mohiyati	221
Yoldoshev Mutalib Ibrohimovich	
Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishda "yashil investitsiyalar" dan foydalanishning xorij tajribalari	225
Ruzibayeva Nargiza Xakimovna, Rustamova Nasiba Arslanovna	
Ijtimoiy iqtisodiy ehtiyojlar va ularning iqtisodiy rivojlanishdagi o'rni.....	230
Raxmonova Feruza Musaqulovna	
Oliy ta'lim xizmatlarini ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotda tutgan o'rni.....	234
Mirzaxajeva Shaxzoda Shuxratovna	
Tijorat banklari muammoli kreditlarining likvidlikka ta'siri.....	240
Karshiyev Adham Anvarovich	
Kichik firmalarning raqobatbardoshligini oshirishning nazariy metodologik jihatlar.....	245
Ruzmetov Davron Ibrogimovich, Aliyev Maqsudbek Erkinovich	
Xo'jalik yurituvchi subyektlarning moliyaviy resurslaridan samarali foydalanish imkoniyatlari.....	251
Talapova Nargiza Baxriddinovna	

“Deviant xulq-atvorli o’smirlarning ijtimoiy moslashuvining psixologik xususiyatlari”	255
Saidbekova Feruza Anvarbek qizi	
Aholi daromadlarini diversifikatsiya qilishda davlat siyosatining roli va imkoniyatlari	258
Nutfullayev Shohrux Mexli o’g’li, Qurbanov Ulug’bek Erkinovich	
Анализ показателей развития зелёной химии по всему миру и в узбекистане за последние десять лет	262
Фозилова Фирангиза Комиловна	
Tijorat banklarining o’zbekiston respublikasi iqtisodiyotiga ta’siri	270
Masharipov Rasulbek Jo’rabekovich	
Biznes birlashuvda buxgalteriya hisobi va auditni takomillashtirish yo’nalishlari	273
Hamroyeva Zuhra Amiral qizi, Xayitboyeva Laylo Oybekovna, Mirzarayimov Sardorbek Ravshanovich	
O’zbekiston respublikasida pul-kredit siyosatining maqsadi	277
Adilov Zuxriddin Marip o’g’li	
Qishloq xo’jaligi mahsulotlarining ishlab chiqarish va bozorlararo aloqalarining statistik o’zgarish tendensiyalari	281
Zakirova Umida Maxamadaminovna	
Iqtisodiy bilimlarni shakllanishi va rivojlanishi	286
Po’latov Abdulloh Xolxo’jayevich	
Теоретические основы эффективного управления финансовыми ресурсами предприятий с государственной долей (на примере узбекистана)	291
Ахмедов Дилшод Турсункулович	
Robototexnika asoslari va maktab ta’limida qo’llanilishi	298
Tuxliyev Muslimbek Sherzod o’g’li	
Sun’iy intellektlar yordamida o’quvchilarni hayotiy faoliyat ko’nikmasini shakllantirishi	303
Mirxasilova Zulfiya Kochkarovna, Abdurahmanova Ozoda Djo’rayevna, Kurbanov Azimjon Jo’raboy o’g’li	
Levi tengsizligi uchun A.N. Kolmogorov teoremlari	316
Saypiddinov Shukrullo Sadrdinovich, Baxramov Rustamjon Qambarali o’g’li	
Rivojlanayotgan mamlakatlar bank tizimida raqamli moliyaviy texnologiyalarni joriy etish afzalliklari	320
Xodjimamedov Akmal Ashurovich, Umedov Abdullo Umedovich	
O’zbekiston respublikasining mdh mamlakatlari bilan tashqi savdo faoliyati tahlili: o’zgarish tendensiyalari va istiqbollari	326
Ilyosov Asrorjon Axrorjon o’g’li, Abdullaev Alisher Maxmudovich, Tuxtasinova Muxayyo Mirzasultonovna	
Elektron tijoratni rivojlantirishning xorij tajribasi	330
Madieva Zuxra Iskandarbekovna	
Inson resurslarini o’rganishning asosiy yondashuvlari: mohiyat-ta’rifiy tahlil	336
Bakirov Qobiljon Mamatyusupovich	
Bandlikni ta’minlashda davlat tomonidan institutsional muhit yaratishning roli	340
Dilorom Tojiboyeva, Umida Ravshanovna Anvarova	
Mamlakatimizda islom moliyasini rivojlantirish maqsad va choralari	346
Xoliyorov Xomid Boynazarovich	
Разработка экспертной системы для оценки финансового состояния предприятия	352
Tajibayeva Kizlargul Ajiniyazovna	
Farg’ona vodiysi viloyatlarida kichik biznes ko’rsatkichlarining o’zgarishi: panel regressiya tahlili	362
Tojiyeva Muhabbatxon Mansurjon qizi	
O’zbekiston Respublikasida makroiqtisodiy ko’rsatkichlarni hisoblashdagi asosiy muammolar va ularning yechimlari	368
Farmonov Ilhomjon Iqboljon o’g’li	
Xorijiy tajriba asosida korxonalar innovatsion faolligini boshqarishni takomillashtirish	374
Hakimova Nozimaxon Sobirjon qizi	
Mahalliy davlat hokimiyati organlarida milliy kadrlar zaxirasini shakllantirish	380
G’aniev Elyor Sobirjonovich	
O’zbekistonda sirkulyar iqtisodiyotga o’tishning ahamiyati	386
Mirzayev Muzaffar Maxmudovich	

The role of international investments in greening and ecological rehabilitation of the aral sea region	392
Ospanova Feruza Bazarbaevna	
“Зеленое направление” совершенствования бухгалтерского учета	397
Ибрагимов Гайратжон Артикович	
Xarajatlarni kelib chiqish joylari va javobgarlik markazlari bo'yicha hisobga olishni takomillashtirish	403
Xamidova S.Ya.	
Mintaqalarni iqtisodiy rivojlantirishning metodologik asoslari va ularni takomillashtirish.....	409
Toshaliyeva Saodat Toxirovna	
O'zbekistonda kichik turar joy biznesini rivojlantirishda xorijiy tajribalar	414
Yo'ldashev Bekzodjon Sherzodjon o'g'li	
Tijorat banklarida davlat maqsadli dasturlarini moliyalashtirish yuzasidan ilmiy-nazariy qarashlar.....	419
Shodiyev Shuhrat Sunnat o'g'li	
Qandolat mahsulotlari bozorida marketing strategiyalaridan foydalanishning xorijiy mamlakatlar tajribasi.....	426
Azlarova Munira Muxammad-Amin qizi	
Risk management in commercial banks, methodological approaches and practical implementation	433
Baymuratova Zina Aqilbekovna, Jarilkapova Naubaxar Paraxat qizi	
The impact of competition on economic growth: evidence from uzbekistan's automotive industry.....	439
Saydaliyeva Dilrabo Baxriddin qizi	
Raqamli texnologiyalarning oliy talim xizmatlarini rivojlantirishdagi o'rni.....	444
Mirzaxadjayeva Shahzoda Shuxratovna	
Развитие производства сельскохозяйственной продукции путем развития цифровых технологий.....	450
Юсупов Мухиддин Соатович	
Tijorat banklarida loyihaviy moliyalashtirish risklarini boshqarish amaliyotini takomillashtirish	457
Berdiyev Akram O'ktamovich	
Iqtisodiy tarmoqlarni soliqqa tortish orqali investitsiya loyihalarini rivojlantirish.....	463
Sharipov Eldor Salohiddin o'g'li	
Iqtisodiyotda investitsiya va kredit salohiyatini bank faoliyatiga ta'siri.....	468
Ergashova Nilufar Sobirovna	
Qurilish materiallari sanoati korxonalarining raqobatbardoshlik salohiyatini boshqarishni takomillashtirish	473
Tashmukhamedova Karima Samatovna	
Ziyorat turizmini rivojlantirishning asosiy yo'nalishlari va istiqbollari.....	479
Kurbanova Mohinur Xabib qizi	
Xalqaro sayohat lug'ati va uning shakllanishi.....	487
Abduaxadova Zilola Djamoliddinovna	
Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari va uni o'zbekiston respublikasi hisob tizimini rivojlantirishdagi o'rni va ahamiyati.....	492
Quvvatov G'olibjon Baxtiyor o'g'li	
Kooperatsiyalarning tutgan o'rni va ahamiyati.....	501
Mirzayev Musurmon Umidullayevich, Ziyadullayev Ilhom Narkobilovich	
Использование методов математического моделирования при внедрении коммерческих автоматических систем	505
Курбанова Рахима, Ахмедов Мехрохжон	
Tijorat banklari kapitalidagi davlat ulushini kamaytirish yo'llari.....	511
Vasiyev Alisher Samiyevich	
Механизмы трансформации неформального сектора в официальную экономику на основе финансовых инструментов.....	515
Кошанов Абдимурат Азат ули, Муртазаев Шахрух Коньскайлиевич	

The impact of tourism on the economy of Uzbekistan	519
Xaydarova Marjona, Muxamedboyeva Muxlisa, Umarov Kamron, Usmanova Aziza	
Mintaqada gastroturizm rivojlanishining iqtisodiy asoslari va zamonaviy tendensiyalari	525
Masharipova Manzura Alimbayevna	
Tikuv-trikotaj korxonalari brend jozibadorligini oshirishning ilmiy-nazariy jihatlarini	535
O'rinov Akmaljon Axmadjonovich	
Bank tizimida hisobotlarni avtomatlashtirish texnologiyalari	542
Sodiqov Sanjar Saydullo o'g'li	
Engineering programs in Uzbekistan on the verge of fifth industrial revolution	547
Khasan Khankeldiyev	
Aksiyadorlik jamiyatlarining boshqaruvini yaxshilashda korporativ madaniyatning ahamiyati	551
Akramova Nazokat Israilovna	
Tadbirkorlik faoliyatining iqtisodiy taraqqiyotdagi o'rni	562
Amonov Mehridin Oromiddinovich	
O'zbekiston sanoat tarmoqlarida kooperatsiya asosida tayyor mahsulotlar ishlab chiqarishni mahalliyashtirish tizimini takomillashtirish yo'llari	572
Xalilova Sevaraxon Alijon qizi	
Moliyaviy barqarorlikning asosiy ko'rsatkichlari va ularning tahlili	578
Urmanbekova Iroda Farxodovna	
Tijorat banklarining mamlakat iqtisodiyotida tutgan o'rnini tahlil qilish	583
Kilicheva F.B., Mengnorov A.A., Bozorova O.R.	
Bog'dorchilik tarmog'ida klasterlarni joriy qilishda yevropa tajribasini qo'llash imkoniyatlari	591
Ergashov Ulug'bek Zoxidjonovich	
To'qimachilik klasterlarini boshqarishda xorijiy mamlakatlar tajribasi	598
Mansurov Saidxo'ja Kamalovich	
Barriers to tourism infrastructure development in uzbekistan: a critical analysis	605
Sarvinov Shodmonova	
Xalqaro bozorda qishloq xo'jaligi mahsulotlari raqobatbardoshligini oshirish	609
Mengnorov Almardon Abdirahmonovich	
O'zbekiston respublikasida infratuzilma loyihalarini amalga oshirishdagi risklarni boshqarish	620
Yusupova Zilola Ismoiljon qizi	
Korxonaning iqtisodiy barqarorligiga erishishning zamonaviy tendensiyalari	626
Iminova Nargizaxon Akramovna	
Qishloq joylari maishiy xizmat ko'rsatish sohasida axborot resurslaridan samarali foydalanish	631
Xamdamov Eldor Toshmurovich	
Meva-sabzavotlar eksportida transport koridorlari va vositalarini tanlash xususiyatlari	636
Yusupov Muxiddin Soatovich	
Рынок рабочей силы в узбекистане и ее воспроизводство	644
Шакиров Амаль Улугбекович, Камилова Наргиза Абдукахаровна	
Деньги и их функции в экономике	650
Мурадиллаев Мансур Мехроживич, Камилова Наргиза Абдукахаровна	
Развитие сельского хозяйства в узбекистане	654
Махмудов Алишер Мухтарович, Камилова Наргиза Абдукахаровна	
Инвестиции и инновации в химической промышленности узбекистана: современные тенденции и перспективы	658
Хусаинов Равшан Рахимович, Султанходжаев Аманулла Асадуллаевич	
Tijorat banklari aktivlarini boshqarishni takomillashtirish	666
Mardonova Shoxsanam Baxodirovna	
Definition of agritourism as a multifunctional development in rural areas	672
Aktamov Olimjon Abdugani ugli	
Kameral soliq tekshiruvida smart texnologiyalarini ma'lumotlarini soliq organlarining ma'lumotlar bazasida shakllanishi	680
Qurbonov Muxiddin Abdullaevich	
Проблемы регулирования государственно-частного партнерства и рекомендации по их решению (на примере безработицы в республике узбекистан)	687
С.Э. Холмуратов	

Автоматизация аудиторских процедур с использованием искусственного интеллекта.....	692
Ходжарахманова Назира Бахтияр кизи	
Past karbonli iqtisodiyotga o'tish zaruriyati va uning omillari.....	701
Valiyev Axliddin Aropitdinovich	
Yengil sanoatda zamonaviy tikuv mashina-kichik robotlarning mexanizmlarini mukammallashtirish	705
Sirojova Muxabbat Sodiq qizi, Kurbanov Fazliddin Aminovich	
Jismoniy shaxslar daromadlarini soliqqa tortish tizimining institutsional va iqtisodiy asoslari	710
Kuzieva Nargiza Ramazanovna, Bobomuratova Manzura Panji qizi	
Foyda solig'i bo'yicha bo'nak to'lovlarni to'lash tartibi	717
Yangieva N.S.	
Kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarini soliqlar vositasi qo'llab-quvvatlashning amaldagi holati	722
Turanboyev Boburjon Qodirjon o'g'li	
Motivation, goal-setting, and organizational performance: a case study from uzbekistan's chemical industry	726
Mamataliev Anvar Ergashevich, Bobur Urinov	
Применение искусственного интеллекта при организации налогового администрирования узбекистана	733
Н.А. Артиков	
Ayollar tadbirkorligini rivojlantirish zaruriyatini keltirib chiqaruvchi omillar.....	737
Sharofiddinova Gulnoza Iloxmonovna	
Raqamli texnologiyalarning tijorat banklari samaradorligiga ta'siri	745
Maksudov Avazbek Ulug'bek o'g'li	
Suv tanqisligi sharoitida yashil iqtisodiyotni rivojlantirish asoslari	750
Qosimov Maxamatjon Sulaymanovich	
Rivojlanayotgan iqtisodiyotda raqamli va raqamli bo'lmagan korxonalar tahlili	761
Raxmonov Nodirjon Raxmonjon o'g'li	
Aholining o'rtacha umr ko'rish yoshini o'zgarishi sharoitida keksalarning ijtimoiy ta'minotiga xavflarning ortishi.....	767
To'irov Shohboz Ziyodullo o'g'li	
Oliy ta'lim tizimida moliyaviy nazorat samaradorligini ta'minlash ichki nazorat xizmatlari	773
Xaydarov Baxrom Xolmuradovich	
Moliya bozorida xususiy banklar faolligini ta'minlash istiqbollari	777
Abduqahhorov Asilbek Ahror o'g'li	
Budjet daromadlari ijrosini ta'minlashda soliqlar hisobi va tahlilining ahamiyati	782
Abdullaev Abror Bozarboevich	
Aholi daromadini oshirish yo'llari.....	803
Shadmanov Baxodir Sherkulovich	
Tourism and regional identity in Uzbekistan: balancing heritage and development	808
Raximova Nilufar Aminovna, Abdukholikova Farida Erkinjon qizi	
O'zbekiston sanoat korxonalarning fond bozorida ishtiroki tahlil va muammolari.....	815
Igitov Jurabek Kuzibekovich	
O'zbekistonda davlat-xususiy sheriklik loyihalarini moliyalashtirish va amalga oshirish tahlili	823
Karabaev Sanjar Abdusamatovich	
Globalashuv sharoitida milliy korxonalarning eksport salohiyatini boshqarish masalalari	832
Qodirov Humoyun Tolibjon o'g'li	
Бизнес-планирование и прогнозирование деятельности организации.....	836
Алимов Бехзоджон Наврузжонович	
Farg'ona vodiysida ekoturizm – kambag'allikka qarshi kurashning yangi imkoniyatlari	840
Soliyeva Nilufar Muxtorjon qizi	
Aholi turmush darajasi baholash bo'yicha dasturiy ta'minot ishlab chiqishda horij tajribasini o'rganish	844
Tursunov Farxod Baxodir o'g'li	
Mintaqa aholi turmush farovonligiga ta'sir qiluvchi omillar tasnifini ishlab chiqish.....	848
Xodjanijazov Shohruh Yuldashevich	
Xususiy oliy ta'lim muassasalari menejmentining nazariy jihatlar va o'ziga xos xususiyatlari.....	856
Karimov Ulug'bek Usmonovich	

Infratuzilma va bozor infratuzilmasi tushunchalarining nazariy tavsifi	861
G'aniyev Botir Baxtiyorovich	
Повышение инвестиционной привлекательности – важное условие повышения конкурентоспособности предприятий.....	865
Каримова Дилафруз Садирдин кизи	
Yevropa ittifoqi davlatlari tijorat banklarining soliq to'lovlarini amalga oshirish tartibi	870
Komolov Odiljon Sayfidinovich	
Boshqaruvda innovatsiyalarni hisobga olgan holda agrokorxonalarni davlat tomonidan rag'batlantirishning zamonaviy yondashuvlari	878
Shaniyazova Zamira	
Практические аспекты применения статистических методов контроля качества на предприятиях.....	883
Усманов Илхом Ачилович, Усманов Фарзод Шохрухович	
Yashil iqtisodiyot sharoitida iqtisodiy o'sishning yangi paradigmalarini shakllantirish: nazariy asoslar va amaliy talqinlar.....	891
Alimova Guzal Abduraximovna	
Xizmat ko'rsatish korxonalari faoliyati samaradorlik ko'rsatkichlarining nazariy va metodologik tahlili	895
Qo'ziyoyev Boxodir Azzamboy o'g'li	
Kutubxonalarda raqamli iqtisodiyot sharoitida biznes-modellarni ishlab chiqish.....	900
Ernaqulov Sunnatillo Nurali o'g'li	
To'g'ridan-to'g'ri sug'urtalash operatsiyalari bo'yicha xarajatlarni xalqaro standartlar asosida hisob va hisobotda aks ettirish uslubi-yatini takomillashtirish	905
X.A.Raximov	
Kameral soliq tekshiruvda smart texnologiyalarini ma'lumotlarini soliq organlarining ma'lumotlar bazasida shakllanishi.....	910
Ergashev Uyg'un Jabborovich	
Obligatsiya moliya bozori instrumenti sifatida, milliy obligatsiyalar bozori	916
Avezov Ibrohim Ilxomovich, Yaxshiboyev Jahongir Abdualimovich	
Barqaror rivojlanish doirasida ekologik, ijtimoiy va korporativ boshqaruv (ESG) ko'rsatkichlarining yashil texnologiyalar innovatsiyasiga ta'sirini baholash.....	921
Meliqo'zieva Dilrabo Muxitdin qizi	
Yashil iqtisodiyot – barqaror taraqqiyotga olib boruvchi yo'l.....	925
Xalilova Aziza Rustamovna	
Научно-теоретические основы экономической и эколого-экономической эффективности предприятий горнодобывающей промышленности.....	930
Раматов Зафарбек Жуманиязович	
Xitoyda eksport faoliyatini tashkil etishning o'ziga xos xususiyatlari.....	938
D.E.Qarshiev	
Kichik sanoat zonalarida investitsion jozibadorlikni oshirishni investitsion faollikka ta'siri.....	943
Mannapova Shaxnoza Elshodovna	
Mahalla institutining samaradorligi tahlili: so'rovnoma yondashuvi	947
Bahriddinov Viqorjon Akbar o'g'li	
Формирование человеческого капитала в условиях демографических изменений: опыт и перспективы для узбекистана.....	955
Дониерова Фотимабону Алишер кизи	
Farmasevtika kompaniyalari raqobatbardoshligini oshirishda marketing strategiyalaridan foydalanish yo'nalishlari	962
Baxrombek Bobojonov	
“Hududlarda sug'urtaga bo'lgan talabning ekonometrik tahlili” bekberganova mohira ravshonbekovna	967
O'zbekiston Milliy universiteti	
O'zbekiston va xalqaro amaliyotda raqamli marketing vositalaridan foydalanish: muammolar va yechimlar	973
Uzoqova Dilnoza Yusuf qizi	
Условия эксплуатации и экологическая безопасность автотранспортной системы на основе энергосберегающих технологий	978
Мамасалиева Мукаддас Ибадуллаевна	
O'zbekiston tibbiyot muassasalarida moliyaviy resurslardan foydalanishda xorijiy tajribalarni qo'llash.....	982
Elmurodov G'ayratjon Abdumurodovich	

Buxgalteriya hisobining samaradorligini oshirish yo'llarida zamonaviy yondashuvlar va innovatsiyalar	987
Sattorov Mirjahon	
Особенности маркетинговых стратегий в условиях ограниченных ресурсов и узкой потребительской аудитории	991
Дебердиев Анвар	
DEbitorlik va kreditorlik qarzlarini auditini rejalashtirish masalalari.....	995
Tulovov Erkinjon To'liqin o'g'li, Ibragimova Iroda Rashid qizi	
Инвестиционная программа узбекистана по привлечению иностранных инвестиций	1000
Камилова Наргиза Абдукажоровна, Бекмуратов Шухрат Даулетмуратович	
Turistik mahsulotni shakllantirishda turistlar hayoti xavfsizligini ta'minlash.....	1005
Raxmonov Siyovush Turob o'g'li	
Uglerodsiz energiyaga o'tishda o'zbekistonning yashil strategiya yo'l xaritasining integratsiyasi va ta'siri.....	1011
Nuraliyeva Komila Sanakulovna	
Цифровая устойчивость регионов: применение аналитики больших данных для оценки и управления экологическими рисками	1016
Маликов Шохрух Шокирович, Камалов Шухрат Камалович	
Разработка риск-ориентированной модели внутреннего контроля предприятия на этапе планирования налогов в условиях дистанционного налогового мониторинга	1024
Галеева Н.Н., Э.А.Халикова, Абдусаломова Гулчеҳра Мирзо кизи	
Анализ результатов инструментальных методов исследований у детей с врожденными пороками сердца	1029
Мухаммадиева Лола Атамурадовна	
Barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlashda monetar omillardan samarali foydalanish yo'nalishlari.....	1036
Uskenbaeva Dilnoza Boxodir qizi	
Факторы повышения эффективности управления в государственном секторе.....	1043
Махмудова Севара Улугбековна	
Soliq organlari va soliq to'lovchilar o'rtasidagi munosabatlarning yangi tizimi sharoitida soliq nazorati	1048
Rajabbaeva Dildora Zakirovna, Aripova Aziza Alisherovna	
Boshqaruv jarayonlarini tashkil etishning xorijiy mamlakatlar tajribasi.....	1053
Jo'rayeva Niginaxonim Xursand qizi	
Jahonda eksportni qo'llab-quvvatlash amaliyoti.....	1057
Xudoynazarov Sherzod Ismoilovich	
Raqamli moliyaviy texnologiyalarni korxona darajasida joriy etish orqali moliyaviy barqarorlikka erishish strategiyasi	1063
Soibov Nozimbek Faxridin o'g'li	
Применение методов PMBOK в управлении рисками проектов	1070
Гулираъно Носирова Абдулазиз кизи	
Tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirishda aholi farovonligining o'rni va ahamiyati	1073
Bobaev Isroiljon Abdinabievich	
Вопросы инновационных инвестиций в контексте международной экономической интеграции	1078
Шарипов Бахтиёр Михлибаевич	
Yashil iqtisodiyotga o'tishning nazariy va amaliy jihatlar hamda tendensiyalari.....	1083
Samiyev Abdurashid Qaxramonovich, Shermuxammedov Begzodjon Usmonovich	
Tijorat banklarida muammoli kreditlar samaradorligini ta'minlash yo'llari.....	1087
Nazarov Qilich Xolmuradovich	
Improving the organizational and economic mechanisms for the development of tourism in the republic of karakalpakstan	1092
Tleumuratov Baxadir Genjemuratovich	
O'zbekistonda tumanlar barqaror iqtisodiy rivojlanishini ta'minlash yo'llari (Surxondaryo viloyati misolida).....	1097
Qosimova Nodira Saidovna	
Innovatsion iqtisodiyotni shakllantirishning asosi sifatida innovatsiyalar.....	1102
Azizova Maliha Farrux qizi	

Влияние инвестиций на инновационное развитие и повышение конкурентоспособности экономики узбекистана	1106
Максудова Шахзода	
Возможности снижения затрат на логистику за счет цифровых технологий	1112
Олимова Бахора Шухратовна	
Yashil texnologiyalar va ularning iqtisodiy tizimga ta'siri	1116
Sultonov Omon Juma o'g'li	
Iqtisodiy o'sishning makroiqtisodiy faktorlari va ularning ta'siri	1121
Zuvaydullaev Nematullo Oybek o'g'li	
Роль управления производством в условиях модернизации экономики	1125
Гулов Мухтор Очилович	
Iqtisodiyotni raqamlashtirish sharoitida sun'iy intellekt texnologiyalarining o'rni va ahamiyati	1129
To'rayev Shavkat Shuxratovich	
Роль цифрового маркетинга в продвижении туристических направлений	1136
Муродова Наргиза Уткировна	
Развитие финансовых рынков в странах снг: проблемы и перспективы	1140
Рузиев Зафар Икрамович, Каримов Ислон Ураз угли	
Современные инструменты продвижения бренда в условиях цифровой экономики	1145
Темирова Феруза Сагдуллаевна	
"Raqamli asrda axborot xavfsizligi: it texnologiyalar bilan xavfsizlikni ta'minlash yo'llari"	1149
Sherzod Rajabov	
Государственное регулирование инвестиционной деятельности: проблемы и направления совершенствования	1152
Шухрат Турсунов, Икромов Хасан Зафарович	
Economic incentives and barriers to sustainable transition in agribusiness: a comparative study of organic and conventional farming systems	1157
Mubina Toirova	
Цифровая трансформация банковской системы узбекистана: анализ внедрения fintech-решений в государственных банках	1162
Абдурахимова Дилора Каримовна	
Ta'lim muassasalaridagi ba'zi jihatlar	1167
A'zam Qutbiddin A'zam-zoda	
Klasterlar hisob siyosatida boshqaruv hisobining metodologik asoslari	1173
Toshpo'latov Azizbek Shermuxamadovich	
Egri soliqlarning mohiyati, genezisi va rivojlanish tendensiyalariga oid nazariy munozaralar xususida	1179
Shodiyev Olimjon Abduraxmonovich	
Ekologik mehmonhona faoliyatini rejalashtirish maqsadlari va vazifalari	1186
Abidova Dilfuza Igamberdievna	
Budjetlashtirish bo'yicha tashkiliy va uslubiy yondashuvlar tahlili.	1195
Xoshimov Baxrom Baxadirovich	
Investitsiya loyihalarining iqtisodiy va moliyaviy samaradorligini oshirish istiqbollari	1200
Jo'rabekova Xumora Muzaffar qizi, Saidov Rasul Boltabayevich	
O'zbekistonda nodavlat notijorat tashkilotlarini moliyalashtirish manbalarining tahlili	1204
Aliyev Arslon Salom o'g'li	

O'ZBEKISTONDA NODAVLAT NOTIJORAT TASHKILOTLARINI MOLIYALASHTIRISH MANBALARINING TAHLILI

Aliyev Arslon Salom o'g'li

Renessans Ta'lim Universiteti,
Moliya va kredit kafedrasi assistent o'qituvchisi

Email: arslonaliyev70@gmail.com

ORCID: 0009-0004-1186-2770

Annotatsiya: Mazkur ilmiy ishda O'zbekiston Respublikasida nodavlat notijorat tashkilotlarini (NNT) moliyalashtirish manbalari tizimli ravishda tahlil qilinadi. Tadqiqotda NNTlar faoliyatini barqaror moliyaviy ta'minlashda davlat grantlari, subsidiyalari, xayriya mablag'lari, xorijiy donorlar ko'magidan foydalanish hamda xo'jalik yurituvchi subyektlar bilan hamkorlik qilish asosiy omillar sifatida ko'rib chiqiladi. Shuningdek, mavjud muammolar – moliyaviy manbalar tanqisligi va mablag'lardan foydalanishdagi shaffoflik masalalari yoritilib, ularni bartaraf etish bo'yicha amaliy takliflar ishlab chiqiladi.

Kalit so'zlar: nodavlat notijorat tashkilotlari, moliyalashtirish, davlat yordami, donorlar, grantlar, xayriya, barqarorlik.

Abstract: This research paper presents a systematic analysis of the funding sources for non-governmental non-profit organizations (NGOs) in the Republic of Uzbekistan. The study highlights the importance of government grants, subsidies, charitable donations, international donor assistance, and collaboration with economic entities as key mechanisms for ensuring financial sustainability. Furthermore, it identifies existing challenges such as a shortage of financial resources and a lack of transparency in the utilization of funds and proposes practical solutions to address these issues.

Key words: non-governmental non-profit organizations, funding, government support, donors, grants, charity, sustainability.

Аннотация: В данной научной работе проводится системный анализ источников финансирования негосударственных некоммерческих организаций (ННО) в Республике Узбекистан. В исследовании подчеркивается важность таких механизмов устойчивого финансирования, как государственные гранты, субсидии, благотворительные средства, международная донорская помощь и сотрудничество с хозяйствующими субъектами. Также рассматриваются существующие проблемы, включая нехватку финансовых ресурсов и недостаточную прозрачность в использовании средств, и предлагаются практические рекомендации по их устранению.

Ключевые слова: негосударственные некоммерческие организации, финансирование, государственная поддержка, доноры, гранты, благотворительность, устойчивость.

KIRISH

O'zbekistonning ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy landshaftida nodavlat notijorat tashkilotlari (NNTlar) muhim rol o'ynaydi. Ular inson huquqlari, ijtimoiy xizmatlar, ta'lim, sog'liqni saqlash va atrof-muhitni muhofaza qilish kabi turli sohalarda muhim vazifalarni bajaradi. NNTlarning o'z missiyalarini samarali amalga oshirishi va jamiyat rivojlanishiga hissa qo'shishi uchun moliyalashtirish manbalarining xilma-xilligi va barqarorligi katta ahamiyat

kasb etadi. Ushbu maqolada NNTlarni moliyalashtirishning to'rtta asosiy manbasi – grantlar, xayriyalar, tadbirkorlik faoliyati va davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash – tizimli ravishda tahlil qilinadi.

O'zbekiston sharoitida har bir moliyaviy manbaning afzalliklari va kamchiliklari batafsil ko'rib chiqiladi. Bu esa NNTlarga moliyaviy barqarorlikka erishish hamda o'z ta'sir doirasini maksimal darajada kengaytirish uchun strategik qarorlar qabul qilish imkonini beradi. Moliyalashtirishning har bir turi o'ziga xos xususiyatlarga ega bo'lib, ular O'zbekistondagi NNTlar uchun muayyan imkoniyatlar va qiyinchiliklarni yuzaga keltiradi. Ushbu jihatlarni chuqur tushunish, NNTlarga o'z faoliyatini muvaffaqiyatli davom ettirish uchun optimal moliyalashtirish strategiyalarini ishlab chiqishda muhim omil bo'lib xizmat qiladi.

Grant moliyalashtirishi: imkoniyatlar va to'siqlar.

O'zbekiston sharoitida grant moliyalashtirishning bir qancha afzalliklari mavjud. Jumladan, maqsadli moliyalashtirish grantlarning aksariyat hollarda donorlar ustuvorliklari va NNTlarning missiyalari bilan mos keluvchi aniq sohalar yoki loyihalarga yo'naltirilishini anglatadi. Bu esa NNTlarga aniq belgilangan tashabbuslar uchun zarur resurslarni jalb qilish imkonini beradi.

Masalan, "kanthari Leadership Program – 2025" o'zgarish yaratuvchilarga ta'sirchan tashkilotlarni yo'lga qo'yishda yordam berishga qaratilgan. "NWN Community Investments Grant Program" esa mahalliy liderlar tomonidan belgilangan loyihalar orqali jamoalarning farovonligini oshirishni maqsad qilgan. Shuningdek, BMT Taraqqiyot Dasturining "Qonun ustuvorligi va inson huquqlarini himoya qilishni kuchaytirish" loyihasi doirasidagi "Kichik qiymatli grantlar dasturi" O'zbekistonning turli hududlarida bepul yuridik yordam ko'rsatish uchun mahalliy nodavlat va fuqarolik jamiyati tashkilotlarini qo'llab-quvvatlashni nazarda tutadi. Ushbu grantlar strategik jihatdan Qashqadaryo, Qoraqalpog'iston Respublikasi, Navoiy, Jizzax, Toshkent, Samarqand va Buxoro viloyatlarini qamrab olgan.

Bundan tashqari, "Fond Forum" hamda "Ijtimoiy tashabbuslarni qo'llab-quvvatlash fondi" tomonidan taqdim etilayotgan grant dasturlari mintaqaviy NNTlarning ijtimoiy ahamiyatga ega loyihalarini moliyalashtirishga xizmat qiladi. Ushbu loyihalar madaniy va milliy an'analarni asrash, sog'liqni saqlash, ta'lim, infratuzilma va ekologiya sohalarini qamrab oladi.

USAID tomonidan e'lon qilingan grant imkoniyatlari esa to'qimachilik, turizm, yashil iqtisodiyot va axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT) kabi muhim yo'nalishlarda biznes muhitini yaxshilash va o'sishni rag'batlantirishga yo'naltirilgan. Bu jarayonda ayollar, yoshlar va boshqa zaif ijtimoiy guruhlarni qo'llab-quvvatlashga alohida e'tibor qaratiladi. Bunday maqsadli moliyalashtirish NNTlarga o'z missiyasiga mos keluvchi loyihalarni amalga oshirish uchun muhim resurslarni jalb etish imkonini beradi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

O'zbekistonda nodavlat notijorat tashkilotlarini moliyalashtirish bo'yicha mavjud adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, asosiy moliyaviy manbalar sifatida davlat grantlari, xalqaro donorlar yordami, xayriyalar hamda tadbirkorlik faoliyati ajralib turadi. A.X. Xodjayev NNTlar uchun moliyaviy barqarorlikka erishishda daromad manbalarining diversifikatsiyasi muhimligini ta'kidlaydi. BMT Taraqqiyot Dasturi (UNDP) va AQSh Xalqaro Taraqqiyot Agentligi (USAID) tomonidan e'lon qilingan hisobotlarda xalqaro grantlar, ularning ajratilishi va hududiy taqsimoti batafsil yoritilgan.

Qosimov va Yunusovning ilmiy ishlanmalarida nodavlat tashkilotlar tomonidan daromad keltiruvchi faoliyatlarni yo'lga qo'yish orqali moliyaviy mustaqillikka erishish yo'llari asoslab berilgan. Shuningdek, O'zbekiston Respublikasining normativ-huquqiy hujjatlarida davlat tomonidan NNTlar faoliyatini qo'llab-quvvatlashga qaratilgan moliyaviy mexanizmlar, jumladan, subsidiyalar, grantlar va soliq imtiyozlari yoritilgan. Ushbu adabiyotlar tahlili, NNTlarning barqaror moliyaviy asosda faoliyat yuritishida ko'p manbali moliyalashtirish mexanizmlarining dolzarbligini ko'rsatadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu tadqiqotda O'zbekiston Respublikasida nodavlat notijorat tashkilotlarini (NNTlar) moliyalashtirish manbalarini aniqlash, ularning amaldagi holatini baholash va rivojlantirish imkoniyatlarini tahlil qilish maqsad qilingan. Tadqiqot metodologiyasi sifatida kompleks yondashuv qo'llanilib, sifat va miqdoriy (kvalitativ va kvantitativ) usullar uyg'unlashgan holda tatbiq etildi.

Birinchidan, mavjud qonunchilik-huquqiy baza, hukumat qarorlari, xalqaro tashkilotlar hisobotlari hamda mahalliy va xorijiy adabiyotlar kontent tahlili asosida o'rganildi. Ushbu yondashuv orqali O'zbekiston sharoitida NNTlarni moliyalashtirishni tartibga soluvchi me'yoriy asoslar, mavjud moliyaviy mexanizmlar va ularning amaliyotdagi qo'llanilishi chuqur tahlil qilindi.

Ikkinchidan, tadqiqot doirasida yarim strukturaviy intervyular va so'rovnomalar asosida sifat tahlili o'tkazildi. So'rovlar NNT vakillari, donor tashkilotlar, soha mutaxassislari hamda tegishli davlat idoralari xodimlari orasida

olib borildi. Bu orqali moliyalashtirishga oid subyektiv tajribalar, mavjud muammolar, ehtiyojlar va takliflar aniqlashtirildi.

Uchinchidan, statistik ma'lumotlar asosida moliyaviy ko'rsatkichlarning tahlili amalga oshirildi. Bu bosqichda so'nggi yillarda NNTlar tomonidan o'zlashtirilgan grantlar, xayriya mablag'lari va davlat tomonidan ajratilgan resurslar hajmi o'rganilib, ularning dinamikasi, tarkibiy tuzilmasi va hududiy taqsimoti baholandi.

Tadqiqot natijalarini tahlil qilishda taqqoslama tahlil, SWOT tahlil hamda grafik vizualizatsiyalar kabi usullardan foydalanildi. Ushbu yondashuvlar NNTlarning moliyaviy barqarorligini ta'minlovchi omillarni aniqlash va strategik tavsiyalar ishlab chiqishga zamin yaratdi. Natijada, O'zbekistondagi NNTlar faoliyatini tizimli ravishda baholash, mavjud muammolarni aniqlash va ular bo'yicha asosli ilmiy-amaliy yechimlar ishlab chiqish imkoniyati yaratildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Katta hajmdagi mablag' jalb qilish imkoniyati.

Grantlar, ayniqsa xalqaro donorlardan ajratilgan mablag'lar, O'zbekistonda boshqa manbalardan topilishi qiyin bo'lgan sezilarli moliyaviy resurslarni taqdim etishi mumkin. 2014-yilda Global Fond tomonidan berilgan grantlar o'rtacha har bir NNT uchun 84 809 AQSh dollarini tashkil etgan bo'lib, ayrim hollarda bu ko'rsatkich 597 600 AQSh dollarigacha yetgan. CEPF va WWF Rossiya tomonidan taqdim etilgan grantlar 20 000–150 000 AQSh dollarigacha bo'lgan miqdorni o'z ichiga oladi. Alstom Foundation grantlari esa 1 000 000 AQSh dollarigacha yetishi mumkin, garchi ko'pincha birgalikda moliyalashtirish afzal ko'riladi. Yevropa Ittifoqi (YI) grantlari 300 000–400 000 yevro atrofida bo'lib, 2023–2024-yillar byudjetlari bo'yicha mos ravishda 980 000 yevro va 930 000 yevro ajratilgan. Ushbu misollar grantlar orqali NNTlar katta hajmdagi moliyaviy resurslarni jalb qilish imkoniyatiga ega ekanligini ko'rsatadi, bu esa ularga keng ko'lamli loyihalarni amalga oshirishga yordam beradi.

Loyihalarni amalga oshirish uchun qo'shimcha resurslar olish imkoniyati.

Grantlar ko'pincha moliyaviy ko'mak bilan birga texnik yordam, treninglar va tarmoqlanish imkoniyatlarini ham taqdim etadi. Bu esa NNTlarning salohiyatini oshirish va loyiha natijalarini yaxshilash imkonini beradi. Masalan, UNDPning "Kichik qiymatli grantlar dasturi" doirasida NNTlar uchun seminar va treninglar tashkil etilgan. Markaziy Osiyo Yoshlar Liderlik Akademiyasi (CAYLA) orqali esa bir NNT yetakchisiga ko'nikmalarni rivojlantirish hamda mablag' yig'ish usullarini o'rgatishda yordam berilgan. Ushbu turdagi qo'shimcha resurslar NNTlarga o'z loyihalarini samaraliroq amalga oshirish va tashkiliy salohiyatini mustahkamlash imkonini yaratadi.

O'zbekistonda grant olish va ularni boshqarish bilan bog'liq qiyinchiliklar.

Yuqori raqobat. Grant moliyalashtirishga bo'lgan talab mavjud resurslardan ortiq bo'lgani sababli, NNTlar o'rtasida kuchli raqobat mavjud. Qirg'izistonda donor grantlarining qisqarishi ushbu raqobatni kuchaytirgani kuzatilgan bo'lsa, O'zbekistonda ham shunga o'xshash tendensiya ehtimoli mavjud. Ko'plab donorlar grant tanlovlarida muvaffaqiyat darajasining 1 % dan 10 % gacha yoki undan ham kam ekanligini ta'kidlaydi. Bu esa ko'plab arizalarning muvaffaqiyatsiz bo'lishi, NNTlar esa imkoniyatlarni ehtiyotkorlik bilan tanlashi va yuqori sifatli hujjatlar tayyorlashi zarurligini bildiradi. Hatto oddiy NNTni ro'yxatdan o'tkazish jarayoni ham ko'plab rad javoblariga duch kelishi mumkin, bu esa grant arizalarining ko'rib chiqilishiga ham salbiy ta'sir ko'rsatadi.

Ayrim veb-saytlar grant imkoniyatlarini faqat pullik a'zolik orqali ochadi, bu esa grantlar haqidagi axborotga universal kirish imkoniyatining mavjud emasligi va raqobatni yanada kuchaytirishini ko'rsatadi. Garchi ayrim manbalarda O'zbekiston NNTlari moliyaviy qiyinchiliklarga duch kelmayotgani aytilgan bo'lsa-da, xorijiy moliyalashtirishning muzlatilishi bo'yicha xavotirlar grant resurslarining mavjudligi va ularning barqarorligiga bo'lgan ishonchni susaytiradi. Mamlakatdagi ko'plab NNTlar faqat davlat yordamisiz faoliyat yuritmoqda, bu esa mustaqil grantlar uchun raqobatning yuqoriligidan dalolat beradi.

Hisobot berishning murakkabligi.

Ko'pgina grant shartnomalari batafsil va qat'iy hisobot berishni talab qiladi. Bu esa imkoniyatlari cheklangan NNTlar uchun murakkab va resurs talab qiladigan jarayon bo'lishi mumkin. Masalan, Kanada Mahalliy Tashabbuslar Fondi loyihalari doirasida yakuniy hisobotlar va moliyaviy hujjatlar belgilangan muddatlarda topshirilishi shart. Ba'zi hollarda loyiha takliflari gender tahlilini ham o'z ichiga olishi talab etiladi. Dastur ingliz tilida amalga oshirilganda, grant oluvchi tashkilot ishtirokchilarning ingliz tili darajasini aniqlashi kerak bo'ladi, bu esa demografik va til ko'nikmalariga doir qo'shimcha hisobotlar taqdim etilishini talab etadi.

Shuningdek, grant arizalari va konsepsiya hujjatlari uchun qat'iy formatlar va sahifa chegaralari belgilangan bo'lib, bu ariza topshirishning ko'p bosqichli tizimidan dalolat beradi. O'zbekistonda xorijiy grantlar bo'yicha murakkab normativ-huquqiy baza mavjud. Jumladan, ma'lum miqdordan yuqori bo'lgan grantlarni Adliya vazirligida ro'yxatdan o'tkazish, hatto kichik miqdordagi mablag'lar haqida ham tegishli organlarni xabardor qilish talablari mavjud. Bu esa hisobot berish jarayonining byurokratik murakkabligini yanada kuchaytiradi.

Moliyalashtirishning vaqtinchalik xususiyati.

Grant moliyalashtirish odatda loyihaviy asosda va cheklangan muddat bilan ajratiladi, bu esa NNTlarning uzoq muddatli barqarorlikka erishish imkoniyatini cheklashi mumkin. Masalan, CEPF loyihalari odatda 18–24 oy davom etadi va qat'iy yakuniy muddatlarga ega. Innovatsiyalar uchun hamkorlik dasturi esa loyihalarning 12 oygacha davom etishini ko'zda tutadi. Uzoq muddatli barqarorlik tashabbuslarini ishlab chiqish zarurati, shuningdek, O'zbekistondagi ko'plab NNTlarning grantlardan tashqari moliyalashtirish manbalarini diversifikatsiyalay olmasligi ushbu muammoni yanada chuqurlashtiradi. Faqat qisqa muddatli grantlarga tayanuvchi NNTlar murakkab va uzoq muddatli ijtimoiy yoki ekologik muammolarni hal etishda yetarli salohiyatga ega bo'lmagligi mumkin.

Donorlar ustuvorliklariga bog'liqlik.

Grantlardan yuqori darajada foydalanadigan NNTlar o'z faoliyati va strategik yo'nalishlarini donorlarning ustuvorliklariga moslashtirishga majbur bo'lishi mumkin. Bu esa har doim ham ularning asl maqsadlariga yoki ular xizmat ko'rsatayotgan jamoalarning ehtiyojlariga to'liq mos kelmasligi mumkin. Yevropa Komissiyasi takliflarida demokratik boshqaruv, Yashil kelishuv, barqaror iqtisodiy o'sish, bandlik, ayollar va yoshlar imkoniyatlarini kengaytirish, ommaviy axborot vositalari va jurnalistika sohalari asosiy ustuvor yo'nalishlar sifatida ko'rsatilgan.

Qirg'izistonda donorlarning siyosiy islohotlar yo'lida advokatlik rolini bajaruvchi NNTlarni qo'llab-quvvatlashga o'tishi boshqa faoliyat yo'nalishlari uchun moliyalashtirishning kamayishiga olib kelishi mumkin. Rasmiy donorlar tomonidan bevosita moliyalashtirishni birlashtirish tendensiyasi va xalqaro nodavlat notijorat tashkilotlarining (INGOlar) mahalliy hamkorlaridan advokatlik yoki salohiyatni oshirish kabi yo'nalishlarga e'tibor qaratishi, mahalliy NNTlar uchun loyihalarni to'g'ridan-to'g'ri moliyalashtirish imkoniyatlariga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Alstom Foundation tomonidan birgalikda moliyalashtirishning afzal ko'rilishi esa NNTlarning donor afzalliklariga moslashish uchun hamkor tashkilotlarni izlash zarurligini anglatadi.

Xayriyalar: imkoniyat va cheklovlar.

O'zbekistondagi NNTlar uchun xayriyalar yordamida moliyalashtirishning muhim afzalliklaridan biri bu mablag'lardan foydalanishdagi moslashuvchanlikdir. Grantlardan farqli ravishda, xayriyalar odatda aniq shartlar va chegaralarsiz taqdim etiladi, bu esa NNTlarga resurslarni dolzarb ehtiyojlarga muvofiq taqsimlashda katta erkinlik yaratadi. Shuningdek, xayriyalar ko'pincha grantlarga nisbatan aniq loyiha natijalariga bog'liq bo'lmaydi, bu esa ularni operatsion xarajatlar yoki kutilmagan ehtiyojlar uchun ishlatishga imkon beradi.

Ayniqsa, mahalliy jamoalardan olingan xayriyalar tashkilotga bo'lgan ishonch, jamoaviy qo'llab-quvvatlash va legitimlikni ifodalaydi. NNTlarning aholining huquqlari bo'yicha xabardorligini oshirish maqsadida broshyura va flayerlar tayyorlashi jamoatchilik ishonchini oshirishi va potentsial xayriyalarni jalb qilishi mumkin. Ba'zi hollarda mahalliy ko'ngillilar va moddiy yordamlar pul bo'lmagan xayriya shaklida namoyon bo'ladi, bu esa fuqarolik jamiyatining faol ishtirokini aks ettiradi.

O'zbekistonda ijtimoiy-iqtisodiy ehtiyojlar ortib borayotgan bir paytda, NNTlar soni ham oshmoqda. Bu esa, o'z navbatida, ularni qo'llab-quvvatlashga tayyor bo'lgan potentsial xayriyachilar sonining ko'payishini anglatadi. Muvaffaqiyatli xayriya yig'ish kampaniyalari NNTlar obro'sini oshiradi, bu esa donorlar va hamkorlarga ushbu tashkilotga ishonch bildirishi uchun ijobiy signal bo'lib xizmat qiladi.

Biroq, xayriyaga tayanish bilan bog'liq bir qator muammolar mavjud. Eng avvalo, xayriyalar hajmi beqaror bo'lib, u iqtisodiy holat, jamoatchilik xabardorligi, kampaniyaning xususiyatlari va ijtimoiy omillarga bog'liqdir. Masalan, 2024-yilda global miqyosda xayriya mablag'larining kamaygani bu manbaning beqarorligini tasdiqlaydi. 2020-yilda pandemiya tufayli ko'plab NNTlar daromadlarining keskin kamaygani xayriyalar kutilmagan sharoitlarga sezgir ekanini ko'rsatadi.

Shuningdek, xayriyalar ixtiyoriy xarakterga ega bo'lib, donorlarning shaxsiy afzalliklari, ustuvor yo'nalishlari yoki moliyaviy holatiga bog'liq. Bu esa NNTlar uchun bu manbaga doimiy tayanishni murakkablashtiradi. NNTlar kim va qancha mablag' xayriya qilishini oldindan nazorat qila olmaydi, bu esa moliyaviy rejalashtirishda noaniqliklarni keltirib chiqaradi.

Ayrim kontekstlarda, xususan O'zbekistonda notijorat tashkilotlariga xayriya qilish madaniyati yetarli darajada shakllanmagan. Aholi odatda moddiy ko'mak ko'rsatishga moyil bo'lsa-da, naqd pul ko'rinishidagi xayriyalar kam uchraydi. Garchi 2021-yilda O'zbekiston "World Giving Index" reytingida 29-o'rinni egallagan bo'lsa-da, ushbu reyting metodologiyasi va barqarorligi bo'yicha savollar mavjud.

Xayriya madaniyatining yetishmasligi, aholining NNTlarga bo'lgan ishonchsizligi, past xabardorlik va rag'batlantiruvchi mexanizmlarning sustligi ushbu moliyalashtirish manbasining samaradorligini cheklaydi. Aholi ko'pincha xayriyani faqat zudlik bilan yordam berish shakli sifatida tushunadi, bu esa uzoq muddatli qo'llab-quvvatlash mexanizmlariga e'tiborning sustligiga olib keladi. "Fond Forum" faoliyati atrofidagi bahs-munozaralar xayriya tashabbuslariga nisbatan jamoatchilik ishonchiga siyosiy omillar va shaffoflik yetishmasligi ta'sir ko'rsatishi mumkinligini ko'rsatmoqda.

O'zbekistonda ko'plab NNTlar asosan a'zolik badallari va ixtiyoriy mahalliy badallar hisobiga moliyalashtiriladi. Xorijiy tashkilotlardan keladigan mablag'lar esa umumiy ko'rsatkichda nihoyatda kichik ulushni tashkil etadi. Bu

esa xayriya manbalarining ko'pchilik NNTlar uchun to'liq moliyaviy barqarorlikni ta'minlashga qodir emasligini anglatadi.

O'zbekiston nodavlat notijorat tashkilotlari (NNTlari) uchun davlat moliyalashtirishi va hamkorligining afzalliklari orasida barqaror moliyaviy ta'minot muhim o'rin tutadi. Davlat moliyalashtirishi, ayniqsa uzoq muddatli dasturlar yoki davlat ijtimoiy buyurtmalari orqali, grantlar yoki o'zgaruvchan xayriyalarga nisbatan yanada barqaror va bashorat qilinadigan moliyaviy manba sifatida e'tirof etiladi. NNTlarning moliyaviy barqarorligi subsidiyalar, grantlar va ijtimoiy buyurtmalar ko'rinishida davlat tomonidan qo'llab-quvvatlanishi orqali ta'minlanadi.

So'nggi to'rt yil ichida davlat byudjetidan NNTlarning 1 270 dan ortiq loyihasini moliyalashtirish uchun 117 milliard so'mdan ortiq mablag' ajratilgani buning amaliy misolidir. 2025-yilga kelib fuqarolik jamiyati institutlarini qo'llab-quvvatlashga ajratiladigan mablag'ni 1,8 barobarga oshirish va 70 milliard so'm ajratish rejalashtirilgani davlat yordami hajmining barqaror o'sishini ko'rsatadi. 2017–2023-yillar davomida 2 074 ta NNT va boshqa fuqarolik jamiyati institutlarini moliyalashtirish uchun jami 513,8 milliard so'm ajratilgan bo'lib, 2024-yilda bu ko'rsatkich 1,8 trillion so'mga yetishi rejalashtirilmoqda. Shuningdek, Davlat jamg'armasi 2024-yilda 1,27 trillion so'm ajratishni belgilagan.

Davlat moliyalashtirishi ko'pincha milliy rivojlanish strategiyalari va hukumat siyosati bilan uyg'un bo'lgan loyihalarni ustuvor deb belgilaydi. Bu esa davlat–NNT hamkorligini yengillashtiradi va umumiy manfaatlar doirasida katta ta'sirga erishish imkonini beradi. Mintaqaviy NNTlarning ijtimoiy ahamiyatga molik loyihalarini qo'llab-quvvatlashga yo'naltirilgan grant dasturlari madaniy meros, sog'liqni saqlash, ta'lim, infratuzilma va ekologiya kabi sohalarni qamrab oladi.

Hukumatning qonun ustuvorligi va inson huquqlarini mustahkamlashga qaratilgan islohotlar kun tartibi va BMT Taraqqiyot Dasturi (UNDP) bilan hamkorlikdagi loyihalar NNTlarning hukumat ustuvorliklarini qo'llab-quvvatlashga tayyorligini ko'rsatadi. Masalan, UNDP tomonidan amalga oshirilayotgan "Kichik qiymatli grantlar dasturi" qonuniy yordamlarga oid xizmatlarni yaxshilash orqali adolatga erishish bo'yicha belgilangan maqsadlarni amalga oshirishga xizmat qilmoqda.

Davlat tomonidan ko'rsatiladigan moliyaviy yoki moddiy yordam, NNTlarga boshqa moliyalashtirish manbalari orqali amalga oshirish mushkul bo'lgan, keng qamrovli va yuqori ta'sirga ega loyihalarni amalga oshirish imkoniyatini yaratadi. Oliy Majlis va mintaqaviy kengashlar huzurida tashkil etilgan jamoat fondlari esa sezilarli darajadagi moliyaviy yordam mexanizmini shakllantiradi. Davlat boshqaruvi organlari ijtimoiy ahamiyatga molik loyihalarni amalga oshirish uchun NNTlarga davlat ijtimoiy buyurtmasini (DIB) ajratishi mumkin.

Ta'lim, madaniyat, sog'liqni saqlash va ekologiya sohaslarini qamrab olgan NNTlar va davlat organlari o'rtasidagi ijtimoiy sheriklik loyihalari yirik tashabbuslar uchun zarur resurs va infratuzilmani ta'minlaydi.

Shu bilan birga, davlat moliyalashtirishiga oid ayrim cheklovlar va muhim mulohazalar mavjud. Moliyalashtirish hajmi va shartlari siyosiy ustuvorliklar, byudjet o'zgarishlari hamda siyosiy vaziyatdagi tebranishlarga bog'liq bo'lishi mumkin. Bu esa NNTlarning moliyaviy barqarorligini tahlikaga solishi ehtimolini yuzaga keltiradi. Davlat mablag'lariga yuqori darajada tayanadigan NNTlar hukumatning siyosiy ustuvorliklari yoki iqtisodiy vaziyat o'zgarishlariga mos ravishda moliyalashtirish shartlari o'zgarib borishidan ogoh bo'lishlari zarur.

Davlat moliyalashtirishiga erishish va undan foydalanish jarayoni ko'pincha murakkab byurokratik talablarga, hisobot shakllariga va huquqiy tartib-taomillarga bog'liq bo'ladi. O'zbekistonda ayrim NNTlar, ayniqsa xorijiy moliyalashtirish olish yoki ro'yxatdan o'tish jarayonlarida muammolarga duch kelmoqda. Bu esa hukumat bilan istalgan turdagi hamkorlik, jumladan moliyaviy yordam olishda ham ma'muriy to'siqlarga olib keladi.

Xorijiy moliyalashtirilgan loyihalarda "milliy hamkorlar" ishtirokining majburiyligi hukumat nazoratining kuchayib borayotganini anglatadi. Hatto ichki moliyalashtirish asosida amalga oshiriladigan faoliyatlarda ham NNTlar Adliya vazirligini rejalashtirilgan barcha tadbirlar haqida oldindan xabardor qilishi lozim. Bu esa davlat nazorati darajasi va byurokratik yuk miqdorining yuqoriligini ko'rsatadi.

Davlat moliyalashtirishini qabul qilayotgan NNTlar o'z faoliyati, hisoboti va tashkiliy tuzilmasini tegishli davlat organlari talablariga moslashtirishga majbur bo'lishlari mumkin. Bu esa ularning tashkiliy avtonomiyasini cheklashi ehtimolini bildiradi. Shuningdek, moliyalashtirish hukumat siyosatiga mos keladigan tashkilotlarga ustuvor berilishi mumkinligi haqidagi qarashlar, davlat resurslaridan foydalanishda yashirin tarafdashlik mavjudligini taxmin qilish imkonini beradi.

Davlatning diniy tashkilotlar ustidan kuchli nazorat o'rnatgan tizimi boshqa NNTlar ustidan ham shunga o'xshash mexanizmlarning qo'llanishi ehtimolini oshiradi. Bu holat nodavlat sektoridagi erkinlik va mustaqillik masalalariga ham ta'sir qilishi mumkin.

1-jadval. O'zbekistonda NNTlarni moliyalashtirish manbalarining afzalliklari va kamchiliklari

Moliyalashtirish manbai	Afzalliklari	Kamchiliklari
Grantlar	Maqsadli moliyalashtirish, katta hajmdagi mablag' jalb qilish imkoniyati, loyihalarni amalga oshirish uchun qo'shimcha resurslar olish imkoniyati.	Yuqori raqobat, hisobot berishning murakkabligi, moliyalashtirishning vaqtinchalikligi, donorlarning ustuvorliklariga bog'liqlik.
Xayriyalar	Moliyalashtirishning moslashuvchanligi, jamoatchilik qo'llab-quvvatlovini aks ettirishi, tashkilotning obro'sini oshirishga yordam berishi mumkin.	Hajmining beqarorligi, donorlarning ixtiyoriyligi, xayriya qilish madaniyatining rivojlanish darajasi.
Tadbirkorlik faoliyati	Moliyalashtirishning barqaror manbai bo'lishi mumkin, missiyaga mos kelishi, tashkilotning mustaqilligini oshirishi mumkin.	Dastlabki investitsiyalar talab qilishi mumkin, notijorat maqsadlarga zid kelishi mumkin, bozorda raqobatga duch kelishi mumkin.
Davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash	Barqaror moliyalashtirish imkoniyati, davlat siyosati bilan uyg'unlik, yirik loyihalarni amalga oshirishda yordam berishi mumkin.	Moliyalashtirish hajmi va shartlari o'zgarishi mumkin, byurokratik qiyinchiliklar, davlat organlarining talablariga moslashish zarurati.

2-jadval. O'zbekistonda grant dasturlari va ularning tipik moliyalashtirish miqdorlari

Grant dasturi	Tipik moliyalashtirish miqdori (AQSh dollari)
Global Fond grantlari (2014)	O'rtacha 84 809 (24 858 dan 597 600 gacha)
CEPF WWF Rossiya katta grantlari	20 000 dan 150 000 gacha
Alstom Foundation grantlari	1 000 000 gacha (birgalikda moliyalashtirish afzal)
Yevropa Ittifoqi grantlari (2023-2024)	300 000 yevrodan 400 000 yevrogacha
USAID Business Support Project grantlari	25 000 dan 100 000 gacha
UNDPning «Kichik qiymatli grantlar dasturi» (jami 9 ta NNT uchun)	Jami 89 100
Innovatsiyalar uchun hamkorlik dasturi grantlari	7 000 gacha
Jahon bankining kichik grantlar dasturi	Yiliga 35 000
AQSh elchixonasining Toshkentdagi demokratiya komissiyasining kichik grantlar dasturi	10 000 dan 50 000 gacha (taxminan)

3-jadval. O'zbekiston NNTlari tomonidan tadbirkorlik faoliyatini olib borishning asosiy jihatlari

Jihatlar	Tavsif
Afzalliklari	Barqaror moliyalashtirish manbai bo'lishi mumkin, missiyaga mos kelishi mumkin, tashkilot mustaqilligini oshirishi mumkin.
Kamchiliklari/Mulohazalar	Dastlabki investitsiyalar talab qilishi mumkin, notijorat maqsadlarga zid kelishi mumkin, bozorda raqobatga duch kelishi mumkin, normativ-huquqiy to'siqlar bo'lishi mumkin.
Potentsial sohalar	Nogironligi bo'lgan shaxslarni ish bilan ta'minlash, ta'lim xizmatlari, biznesni qo'llab-quvvatlash, hunarmandchilik, qishloq xo'jaligi mahsulotlarini qayta ishlash, turizm.
Muvaffaqiyat omillari	Missiya bilan moslashuv, biznes rejasining puxtaligi, bozor tahlili, malakali kadrlar, moliyaviy boshqaruv.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Barqaror ta'sir uchun moliyalashtirish landshaftida harakatlanish

O'zbekistondagi nodavlat notijorat tashkilotlari (NNTlar) uchun moliyalashtirish manbalarining tahlili har bir manbaning o'ziga xos afzalliklari va cheklolari mavjudligini ko'rsatadi. Grant moliyalashtirishi maqsadli resurslarni jalb qilish va yirik loyihalarni amalga oshirish imkonini bersa-da, yuqori raqobat, murakkab hisobot berish talablari, vaqtinchalik xarakteri hamda donorlarning ustuvorliklariga bog'liqlik kabi muammolarni yuzaga keltiradi.

Xayriyalar moliyalashtirishning moslashuvchan shakli sifatida jamoatchilik qo'llab-quvvatlovini ifodalashi mumkin. Biroq ularning hajmi beqarorligi, donorlarning ixtiyoriyligiga bog'liqligi va doimiylikning ta'minlanmasligi bu manbani xavf ostidagi resursga aylantiradi. Tadbirkorlik faoliyati moliyalashtirishning barqaror manbai bo'lishi va NNTlarning mustaqilligini oshirishi mumkin, ammo bu yo'l dastlabki investitsiyalarni talab qiladi, notijorat tamoyillariga zid kelishi yoki bozordagi raqobatga duch kelishi ehtimoldan xoli emas.

Davlat tomonidan moliyaviy qo'llab-quvvatlash barqaror moliyalashtirish imkoniyatlarini yaratadi, davlat siyosati bilan uyg'unlikni ta'minlaydi va yirik loyihalarni amalga oshirishga ko'maklashadi. Shu bilan birga, ushbu moliyalashtirish turining hajmi va shartlari siyosiy ustuvorliklarga bog'liq ravishda o'zgaruvchan bo'lishi, byurokratik to'siqlar mavjudligi va davlat organlari talablariga moslashish zarurati mavjudligi ehtimoldan holi emas.

Barqaror moliyaviy holatga erishish va tashkiliy avtonomiyani mustahkamlash uchun O'zbekistondagi NNTlarga moliyalashtirish manbalarini diversifikatsiya qilish tavsiya etiladi. NNTlar donorlarning ustuvor yo'nalishlariga mos, shu bilan birga o'z missiyasiga sodiq qoladigan yuqori sifatli grant arizalarini ishlab chiqishlari lozim. Mahalliy jamoalar bilan aloqalarni mustahkamlash, moddiy va pul shaklidagi xayriyalarni jalb qilish imkoniyatlarini kengaytirish ham muhim ahamiyat kasb etadi.

Shuningdek, tashkilotlar o'z missiyasiga muvofiq barqaror daromad keltiradigan tadbirkorlik faoliyatini tashkil etish imkoniyatlarini diqqat bilan o'rganib, unga xos xatar va talablarni baholashlari kerak. Davlat bilan moliyaviy hamkorlik qilish imkoniyatlarini chuqur tahlil qilish, shu bilan birga potensial cheklolar va tashkilot mustaqilligini saqlab qolish zaruratini e'tiborga olish maqsadga muvofiqdir.

Nihoyat, turli moliyalashtirish oqimlarini samarali boshqarish uchun mablag' yig'ish, moliyaviy boshqaruv va hisobot berish tizimlarini rivojlantirish orqali tashkiliy salohiyatni oshirish zarur. O'zbekiston NNTlari uchun eng samarali moliyalashtirish strategiyasi ko'pincha turli manbalarni muvozanatli birlashtirishga asoslanadi. Bu esa ularga moliyaviy barqarorlikni ta'minlash va o'z missiyalarini muvaffaqiyatli amalga oshirish imkonini yaratadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Latest Grants and Resources in Uzbekistan. FundsforNGOs. Murojaat qilingan sana: 2025-04-03. <https://www2.fundsforngos.org/tag/uzbekistan/>
2. Enhancing Access to Justice: UNDP's Low-Value Grants for Free Legal Aid in Uzbekistan. UNDP. Murojaat qilingan sana: 2025-04-03. <https://www.undp.org/uzbekistan/blog/enhancing-access-justice-undps-low-value-grants-free-legal-aid-uzbekistan>
3. Grant Program to Support Socially Significant Projects of Regional NGOs in Uzbekistan. Fund Forum. Murojaat qilingan sana: 2025-04-03. <https://fundforum.uz/en/pages/grants-nno/>
4. USAID Invests an Additional \$6.1 Million To Support Education in Uzbekistan. US Embassy. Murojaat qilingan sana: 2025-04-03. <https://uz.usembassy.gov/new-grant-opportunity-to-boost-key-sectors-in-uzbekistan/>
5. Factsheet – Uzbekistan. United Nations Development Programme. Murojaat qilingan sana: 2025-04-03. https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/migration/eurasia/UNDP-NGO-Factsheet-Uzbekistan_web_V3.pdf
6. CEPF/WWF-Russia: Call for Proposals for Large Grants in Central Asia. FundsforNGOs. Murojaat qilingan sana: 2025-04-03. <https://www2.fundsforngos.org/latest-funds-for-ngos/cepf-wwf-russia-call-for-proposals-for-large-grants-in-afghanistan-kazakhstan-kyrgyzstan-tajikistan-uzbekistan/>
7. Grants from Alstom Foundation. TripleFunds. Murojaat qilingan sana: 2025-04-03. <https://triple-funds.com/tf-entry/grants-from-alstom-foundation/>
8. Call for Proposals: Human Rights and Democracy for Uzbekistan. FundsforNGOs. Murojaat qilingan sana: 2025-04-03. <https://www2.fundsforngos.org/latest-funds-for-ngos/call-for-proposals-human-rights-and-democracy-for-uzbekistan/>
9. Equipping Women in Uzbekistan to Become Entrepreneurs. Eurasia Foundation. Murojaat qilingan sana: 2025-04-03. <https://www.eurasia.org/success-stories/equipping-socially-vulnerable-women-in-uzbekistan-to-become-entrepreneurs/>
10. New Donor Strategies: Implications for NGOs in Post-Soviet Kyrgyzstan. ResearchGate. Murojaat qilingan sana: 2025-04-03. https://www.researchgate.net/publication/317140166_New_Donor_Strategies_Implications_for_NGOs_in_Post-Soviet_Kyrgyzstan
11. The Road to Success: Pro Tips to Win a Grant. Proposals for NGOs. Murojaat qilingan sana: 2025-04-03. <https://proposalsforngos.com/road-success-tips-win-grant/>

12. What is the Success Rate of a Proposal? Proposals for NGOs. Murojaat qilingan sana: 2025-04-03. <https://proposalsforngos.com/what-is-the-success-rate-of-a-proposal/>
13. Uzbekistan Has 10,000 NGOs, But What Do They Do? Bankwatch. Murojaat qilingan sana: 2025-04-03. <https://bankwatch.org/blog/uzbekistan-has-10-000-ngos-but-what-do-they-do>
14. Uzbekistan's NGOs Not to Face Financial Difficulties – Otabek Khosanov. UzDaily.uz. Murojaat qilingan sana: 2025-04-03. <https://uzdaily.uz/en/uzbekistans-ngos-not-to-face-financial-difficulties-otabek-khosanov/>
15. Beneficiaries of Foreign Grants in Uzbekistan Will Not Face Financial Difficulties, Says Chief of NGO Support Fund. Tashkent Times. Murojaat qilingan sana: 2025-04-03. <https://tashkenttimes.uz/national/14757-beneficiaries-of-foreign-grants-in-uzbekistan-will-not-face-financial-difficulties-says-chief-of-ngo-support-fund>
16. Challenges NGOs in Uzbekistan Are Still Facing. The Foreign Policy Centre. Murojaat qilingan sana: 2025-04-03. <https://fpc.org.uk/challenges-ngos-in-uzbekistan-are-still-facing/>
17. The Canada Fund for Local Initiatives – Uzbekistan (2025). Government of Canada. Murojaat qilingan sana: 2025-04-03. <https://www.international.gc.ca/world-monde/funding-financement/cfli-fcil/uzbekistan-ouzbekistan.aspx?lang=eng>
18. Search Results Detail. Grants.gov. Murojaat qilingan sana: 2025-04-03. <https://www.grants.gov/search-results-detail/352457>
19. Judicial Reform in Uzbekistan Project Grants Program. Accessed April 3, 2025. <https://uz.usembassy.gov/judicial-reform-in-uzbekistan-project-grants-program-2>
20. Uzbekistan: Regulation on Procedure on Coordination of Receipt of Financial and Other Assets from External Sources by Non-Govern. ICNL. Accessed April 3, 2025. https://www.icnl.org/wp-content/uploads/Overview_Uzbekistan-Regulation-527-Oct-2023_FV.pdf
21. Partnership for Innovation Program in Uzbekistan Grant Competition Continues. Accessed April 3, 2025. <https://uz.usembassy.gov/partnership-for-innovation-program-in-uzbekistan-grant-competition-continues>
22. Partnership for Innovation Program in Uzbekistan Grant Competition. FundsforNGOs. Accessed April 3, 2025. <https://www2.fundsforngos.org/latest-funds-for-ngos/partnership-for-innovation-program-in-uzbekistan-grant-competition>
23. Future Directions for Ensuring Environmental Sustainability in Uzbekistan. European Science Organization. Accessed April 3, 2025. <https://europeanscience.org/index.php/2/article/download/1294/1239/2501>
24. Innovation for Sustainable – Review of Uzbekistan. UNECE. Accessed April 3, 2025. https://unece.org/sites/default/files/2022-06/9789211172966_I4SDR_UZBEKISTAN_2022_web_full%2Bcover.pdf
25. Uzbekistan. ICNL. Accessed April 3, 2025. <https://www.icnl.org/resources/civic-freedom-monitor/uzbekistan>
26. Grants to Support Civil Society Organizations in Uzbekistan. Accessed April 3, 2025. <https://www2.fundsforngos.org/latest-funds-for-ngos/grants-to-support-civil-society-organizations-in-uzbekistan>
27. The Changing Geography of Aid: Donor Funding to NGOs. INTRAC. Accessed April 3, 2025. <https://www.intrac.org/app/uploads/2017/01/ONTRAC-26-The-Changing-Geography-of-Aid-Donor-Funding-to-NGOs-2004.pdf>
28. Indicators of Development of Civil Society in Uzbekistan. MedCrave Online. Accessed April 3, 2025. <https://medcraveonline.com/SIJ/SIJ-02-00138.pdf>
29. Indicators of Development of Civil Society in Uzbekistan. MedCrave Online. Accessed April 3, 2025. <https://medcraveonline.com/SIJ/indicators-of-development-of-civil-society-in-uzbekistan.html>
30. Global Generosity: World Felt Less Charitable in 2024. Gallup News. Accessed April 3, 2025. <https://news.gallup.com/poll/657200/global-generosity-world-felt-less-charitable-2024.aspx>
31. Ensuring the Financial Stability of Non-Governmental Non-Profit Organizations through the Development of the Sector. Accessed April 3, 2025. <https://agir.academiascience.org/index.php/agir/article/download/219/196/405>
32. Uzbekistan Takes 29th Place in the World Ranking of Philanthropy. Accessed April 3, 2025. <https://newslineuz.com/article/1000133/>
33. Uzbekistan Takes 29th Place in the World Ranking of Philanthropy. UzDaily.uz. Accessed April 3, 2025. <https://www.uzdaily.uz/en/uzbekistan-takes-29th-place-in-the-world-ranking-of-philanthropy/>
34. A Look Inside Central Asian Philanthropy. Alliance Magazine. Accessed April 3, 2025. <https://www.alliancemagazine.org/blog/a-look-inside-central-asian-philanthropy/>
35. Uzbekistan: Karimova's Philanthropic Activities Raise Concern. Eurasianet. Accessed April 3, 2025. <https://eurasianet.org/uzbekistan-karimovas-philanthropic-activities-raise-concern>
36. Challenges NGOs in Uzbekistan Are Still Facing. CABAR.asia. Accessed April 3, 2025. <https://cabar.asia/en/36019-2>
37. The Role of Social Enterprises in Employment and Social Protection. UNDP. Accessed April 3, 2025. https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/migration/uz/un_uzb_social_enterprises_in_employment_and_social_protection_eng.pdf
38. Civil Society – Uzbekistan. Asian Development Bank. Accessed April 3, 2025. <https://www.adb.org/sites/default/files/publication/29303/csb-uzb.pdf>
39. Registration of Enterprises with Foreign Investments (JV LLC and FE LLC) in Uzbekistan. Accessed April 3, 2025. <https://ummelitrust.uz/en/service/registration-of-enterprises-with-foreign-investments-jv-llc-and-fe-llc-in-uzbekistan/>
40. Legal Guarantees for NGO Activities: Uzbekistan Takes Steps Towards Recognised Standards. EU Political Report. Accessed April 3, 2025. <https://eupoliticalreport.com/legal-guarantees-for-ngo-activities-uzbekistan-takes-steps-towards-recognised-standards/>
41. 2024 Investment Climate Statements: Uzbekistan. U.S. Department of State. Accessed April 3, 2025. <https://www.state.gov/reports/2024-investment-climate-statements/uzbekistan/>
42. Uzbekistan: Civil Society Institutions – A Bridge Between Society and State. Embassy of the Republic of Uzbekistan in Latvia. Accessed April 3, 2025. <https://www.uzembassy.lv/uzbekistan-news/60>

43. Doing Business in Uzbekistan. UHY International. Accessed April 3, 2025. <https://www.uhy.com/sites/default/files/2024-10/Doing-Business-in-Uzbekistan.pdf>
44. Features of the Development of Civil Society in Uzbekistan. Genius Journals Publishing Group. Accessed April 3, 2025. <https://geniusjournals.org/index.php/erb/article/download/2183/1899/2213>
45. Uzbekistan: Registration Barriers for Independent Groups. Human Rights Watch. Accessed April 3, 2025. <https://www.hrw.org/news/2021/01/07/uzbekistan-registration-barriers-independent-groups>
46. New Regulations in Uzbekistan Effectively Impose Government Control on NGOs. The Diplomat. Accessed April 3, 2025. <https://thediplomat.com/2022/08/new-regulations-in-uzbekistan-effectively-impose-government-control-on-ngos/>
47. Challenges to Small & Medium Enterprise Development in Uzbekistan. Central Asia-Caucasus Analyst. Accessed April 3, 2025. <https://www.cacianalyst.org/publications/analytical-articles/item/7035-analytical-articles-caci-analyst-2002-3-27-art-7035.html>
48. Startup Ecosystem Report: Tashkent. Enpact. Accessed April 3, 2025. <https://enpact.org/wp-content/uploads/2020/11/startup-ecosystem-report-tashkent-uzbekistan-1.pdf>
49. Civil Society: Uzbekistan. Asian Development Bank. Accessed April 3, 2025. <https://www.adb.org/sites/default/files/publication/753866/civil-society-brief-uzbekistan.pdf>
50. Uzbekistan: Nations in Transit 2024 Country Report. Freedom House. Accessed April 3, 2025. <https://freedomhouse.org/country/uzbekistan/nations-transit/2024>
51. New Civil Society Report on Uzbekistan Calls for Independent Institutions and Enhanced Transparency. UNCAC Coalition. Accessed April 3, 2025. <https://uncaccoalition.org/csoreportuzbekistan/>
52. New Uzbekistan and Civil Society: Status and Future Prospects. NHRC.uz. Accessed April 3, 2025. <https://www.nhrc.uz/en/news/m14110>
53. Restrictions on Freedom of Association in Uzbekistan – Briefing to EBRD Annual Meeting, Samarkand, May 2023. Bankwatch. Accessed April 3, 2025. https://bankwatch.org/wp-content/uploads/2023/05/UFHR_-Briefing-Freedom-of-Assembly.pdf
54. Why Is It Difficult to Open an NGO in Uzbekistan? CABAR.asia. Accessed April 3, 2025. <https://cabar.asia/en/why-is-it-difficult-to-open-an-ngo-in-uzbekistan>
55. Uzbekistan Needs NGOs, But the Barriers Remain High. The Diplomat. Accessed April 3, 2025. <https://thediplomat.com/2021/04/uzbekistan-needs-ngos-but-the-barriers-remain-high/>
56. New Regulations in Uzbekistan Effectively Impose Government Control on NGOs. Uzbek Forum. Accessed April 3, 2025. <https://www.uzbekforum.org/new-regulations-in-uzbekistan-effectively-impose-government-control-on-ngos/>
57. Uzbekistan. Cotton Campaign. Accessed April 3, 2025. <https://www.cottoncampaign.org/uzbekistan>
58. Uzbekistan Country Report 2024. BTI Transformation Index. Accessed April 3, 2025. <https://bti-project.org/en/report/s/country-report/UZB>

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 5

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>
